

Юрій Васильович Моїсєєв

До 70-річчя від дня народження

23 жовтня 2009 р. виповнюється 70 років від дня народження і 47 років наукової діяльності відомого вченого в галузі ливарного виробництва, доктора технічних наук, завідувача відділу автоматизації Фізико-технологічного інституту металів та сплавів НАН України Юрія Васильовича Моїсєєва.

Після закінчення в 1962 р. Харківського політехнічного інституту за спеціальністю „Машини і технологія ливарного виробництва” Юрій Васильович почав працювати в Інституті ливарного виробництва АН УРСР (з 1964 р. – Інститут проблем лиття і з 1996 р. – ФТІМС НАН України), де пройшов шлях від інженера до зав. відділу: 1975 – 1984 рр. – зав. відділу спеціальних способів лиття СКТБ ІПЛ АН УРСР; з 1984 р. – зав.

відділу автоматизації ФТІМС НАН України.

В 1969 р. Ю.В. Моїсєєв захистив кандидатську дисертацію, а у 1997 р. – докторську, обидві за спеціальністю „Ливарне виробництво”.

Діапазон наукових інтересів Ю.В. Моїсєєва достатньо широкий. При дослідженні чавунів він експериментально підтвердив високу поверхневу активність елементів – глобуляризаторів графіту в чавунах і вперше методом йонного травлення виявив шарувату блочну структуру кулястого графіту.

В галузі спеціальних способів лиття під керівництвом і за безпосередньої участі Ю.В. Моїсєєва розроблені і впроваджені у виробництво: ряд універсальних та спеціальних машин лиття під низьким тиском; комплекс обладнання для лиття постійних магнітів з спрямованою кристалізацією; спеціальне обладнання для відцентрового лиття роторів електродвигунів; технологія одержання суцільнолитих каркасів східців ескалаторів; автоматизований комплекс лиття під тиском А71108 із зусиллям до 4000 тс; обладнання для автоматизованого заливання металевих розплавів у кокіль; обладнання і технологія лиття під електромагнітним тиском з автоматичним мікропроцесорним керуванням режимами лиття.

Нові технологічні процеси і ливарні машини дозволили забезпечити високу якість литих виробів, покращити умови праці при високому ступені механізації та автоматизації основних і допоміжних операцій.

Відомі роботи Ю.В. Моїсєєва по дослідженню реологічних властивостей різних сплавів в інтервалі температур кристалізації для вибору раціональних режимів одержання виливків із рідко-твердого стану.

В еволюції наукових інтересів Ю.В. Моїсєєва можна прослідити певну закономірність. Експериментальні дослідження в галузі фізичної хімії поверхневих явищ при модифікуванні та кристалізації чавунів слугували надійною основою для

експериментального визначення структурно-механічних властивостей в інтервалі температур кристалізації. Отримані знання знайшли практичне застосування при виборі та обґрунтуванні режимів виготовлення виливків спеціальними способами лиття і зумовили значний інтерес щодо розуміння взаємозв'язку структури фізичних та механічних властивостей металевих виробів, а також до розроблення неруйнівних експрес-методів контролю структурного стану цих виробів. Комп'ютерний аналіз спектру представницького масиву даних по ряду показників є наступним кроком на шляху до діагностування експлуатаційного ресурсу елементів металевих конструкцій. Створено нові прилади неруйнівного контролю фізико-механічних характеристик феромагнітних і немагнітних матеріалів на основі акустичного, магнітного, струмовихорового і термоелектричного методів. Дослідження в цьому напрямку продовжуються.

Результати наукової діяльності Юрія Васильовича відображені у більш, ніж 160 наукових працях, в тому числі двох монографіях, 70 авторських свідоцтвах і патентах на винаходи.

Ю.В. Моїсєєв займається також і науково-організаційною роботою. Він є членом ученої ради ФТІМС НАН України, членом спеціалізованої ради по присудженню наукових ступенів при НТУУ „КПІ”, головою екзаменаційної комісії інженерно-фізичного факультету НТУУ „КПІ”, був членом експертної ради ВАК України з металургії.

Юрію Васильовичу притаманні цілеспрямованість, аналітичний розум, широкий світогляд, принциповість і критичне відношення до робіт співробітників, яке поєднується з доброзичливістю і готовністю допомогти людям.

Редакційна колегія журналу, численні колеги, товариші і друзі шановного ювіляра бажають йому міцного здоров'я, щастя, подальших творчих успіхів на багато років.

Редакційна колегія

